

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO 2 CUARTOS PER TOT ESPANYA.
Y 10 centaus paper en l'illa de Cuba.

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mar, num 20, botiga
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre **ESPAÑA** 8 rals, **Cuba y Puerto-Rico**, 16 rals, **Estranger**, 18 rals

DESINFECTANTS.

Lo més econòmic.

Lo més eficàs.

INSTRUCCIÓ POPULAR CONTRA 'L CÓLERA.'

ATURALES DEL MAL.—Lo cólera es una enfermetat infecciosa. La produueix un ser vegetal microscòpic, oriundo del Assia, que penetra en l' organisme humà. Aquest vegetal, dintre del cos, se reproduueix extraordinariament. Surt ab los vomits y ab las deposicions y's trasmets als individuos sans. Cal donchs desinfectar immediatament las deposicions y's vomits y 'ls objectes tocats per ells.

Si cauen à terra lo vegetal coléric pot arribar à las ayguas subterràneas, per exemple à las de pou, y las ayguas son un dels vehiculs més perillós.

S' ha de tenir en compte que l' intensitat de las epidemias de cólera va decreixent: que 'l número d' atacats sempre està en minoria dintre de una població, y que la mortalitat may es major que la que ocasionan altras malalties infecciosas.

Los millors preservatius contra 'l cólera son la serenitat d' esperit y sobre tot la higiene.

REGLAS DE PRESERVACIÓ—Las personas de costums morigerados no han de moures de la regleta. Los desordenats han de practicar los preceptes de la Higiene.—Los que sufreixen alguna malaltia continuarán medicantse baix la direcció del seu metje. Lo mateix farán los que prengan banys ordenats pél facultatiu.

Los qui tingen la costum de anàrsen à passar l' istiu à fora poden ferho avants de presentarse l' epidèmia. Un cop aquesta s' haja presentat, podrian infectar las localitats ahont se dirigissen ó per ahont passessin.

Procuris menjar à horas fixes prenent aliements de bona qualitat y en cantitat convenient. No es útil menjar exclusivament escudella y carn (á no ser que 's tinga per costum) sent preferible consumir al mateix temps peix blanch y fresh, ous, llet bullida, patatas, sigrons, llenties, arròs, fèculas, verduras bullides (en poca cantitat) fruits madurs acabats de cullir del arbre (de poch such com la pera y la poma) y ben pelats y pastas y dolços sechs. Los crustàceos (llagosta y llagostins), los moluscos (petxinas, ostrals, pop, calamars, sibia y caragols), los pebrots, cohombros, melóns, sindrius y en general totes las sustàncies difícils de pahir no convenen.

Per beure úsinse ayguas corrents ben canalisadas y reputades de temps com de bona qualitat. En cas de dupte pòsinse al foix y que bullin un minut; colóquinse després en cantis de terrissa no del tot plens, reméninse cada cop que se 'n trega; rentis lo cantí cada dos o tres dies y tingan-se tapats los brochs ab cotó fluix que 's renovarà de quan en quan.—També podrán filtrarse las ayguas, sense bullirlas, à través de algunes capas alternadas de cotó fluix y arena, y una de terregada de carbó al damunt de tot.—Las gaseosas y carbòniques son bonas, pero convé no abusarne.

Pot beures vi de taula, segons la costum, moderadament. Los vins molt espirituosos, així com los licors forts (rom, conyac, ginebra, etc.) no convenen.—La cervesa, sempre que no siga feta de poch, ni tébola y la cídria en iguals condicions, poden usarse.—Las horxatas d' arròs, admetllas y avellanas no fán mal presas quatre horas després de menjar.—Dels gelats y del agua frappé no se 'n usi sino immediatament després de menjar y encara moderadament.

La roba interior ha de ser de cotó ó de franel·la fina: la exterior, durant l' istiu, de fil ó cànem de teixit compacte y llis; y durant l' hivern y estacions intermitjents de llana, també de teixit llis y compacte. Los colors clars y sobre tot lo blanch son preferibles.—Múdis la roba ab freqüència.—Lo calsat ha de ser de sola doble, sent millors las botas que las sabates.—Per fer cara als cambis bruscos de temperatura portis previngut un abrich accidental (sobre-todo, mocador, etc.)

Los banyos de limpieza son útils; pero convé consultar al metje avants de pendrels, lo mateix que per las dutxes y altra pràcticas hidroteràpicas.—La netedat del cos es utilissima.

Passejarse à horas convenientes per sitis sechs y ben ventilats es molt higienich. Las sortidas de nit no son gens profitosos.—Evitinse las fatigas tant físicas com intelectuals. Convé ficarse al llit dejorn y llevarse dematal no sortir del dormitori sense estar vestit, ni al carrer sense desfajuntarse.—Pòsis al llit un abrich moderat. Los millors llansols son los de cotó, sobre tot si son ben nets y 's mudan sovint.

La casa ben neta: fora alfombras, cortinatges y demés teixits flonjos. Com més ventilació hi haja, millor.—Escombris cada dia y netejinse parets y sostres; aixequis la menos pols possible. Convé que 'l escombra estiga una mica humitejada, y al netejarse las parets vagis de dalt à baix.—Avants de ferse nit, tànguinse 'ls dormitoris y no tornin à obrir-se fins que 'l individuo estiga vestit.

Tréguinse cada dia las escombraries de casa y reguis lo dipòsit ab una disolució de alumí al hu per cent.—Tànguis lo forat de l' ayguera y reguis sovint ab la indicada disolució de alumí.—La limpieza en la comuna ha de ser exagerada. Cada vegada que s' usi, tirissi un porrò de la sobredita disolució de alumí ó de sulfat ferrós (caparroso verda) al 10 per 100. Després tapis la comuna hermèticament; y usi cada hu en tot lo possible la de casa séva.

Tápense 'ls respiraderos de las clavegueras.—Netejinse las xamaneyas per favorir la ventilació.—Netejinse també 'ls safreigs, procurant no deixari ayuga de tinguda, bruta ni neta.—Desterrís dels pisos, galerias ó cel-oberts la cria de conills, gallinas, coloms y demés

animals domèstichs.—Desinfectis sovint l' escala coloçant polvos de gas al portal y à la porta de cada pis.—Deixis oberta la porta del terrat ó bè las claraboyas, sobre tot de nit, per facilitar la ventilació.

Las diversions y espectacles convenen, sempre que se celebren en sitis ventilats y espayosos, que la gent no hi estiga apilotada y que acabin dejorn.

La reunio de molts individuos à l' hora de la calor en sitis mal ventilats, foscós ó humits no es prudent.

PRIMERS AUSILIS.—Los cassos de cólera fulminant son rarissims. Pél regular sempre 'ls precedeix algun síntoma. Es esencialment cuidar las primeras manifestacions del mal.—Lo primer síntoma de un atac de cólera es la diarrea, acompañada de cert malestar en lo ventre y de decahiment de forces, cada cop més accentuat. Los vomits y rampas venen després.—Pero aquests síntomas, encare que sospitosos, no volen dir que 'l mal hi siga.

Mentre vè 'l metje, lo malalt se ficarà immediatament al llit, abrigantse bè, per conservar 'l calor y no prenent alimento de cap mena. Cada mitja hora pendrà una tassa de infusió de té, ó camamilla, ó tila, ó flor de taronjer, ó salvia, afeginthi cada vegada deu gotas de licor amoniacaal anissat ó be d' esperit Minderero (a cal apotecari 'n venen). A falta de això podrà usarse igual cantitat d' ayuga del Carme ó de ayguardent anissat. Pels noys de 4 à 10 anys basta la meytat de la dosis y pels menors d' edat una tercera part.

Si à pesar d' això la diarrea aumenta y 'l malalt comensa a refredarse, apliquenseli manxiulas al ventre y à las extremitats; augmentisi l' abrich; possissons ampollas d' ayuga calenta y bayetas ben calentes. Fassin-se fregas ab draps ben aspres y d'onganseli collaradas de café concentrat molt calent.—Lo lúdano es molt útil; pero es també molt perillós, no usantse ab cautela.—Mentre vè 'l metje, a un malalt de 6 à 10 anys se n' hi poden donar dues gotas ab una collarada d' ayuga; cinch gotas als de 10 à 15 y 10 gotas als majors de edat. Pels menors de 6 anys no s' usi pas sense que 'l metje ho indiqui.—Si à pesar de tot, continua la diarrea y 'l malalt segueix refredantse, 's repetirà la dosis al cap d' una hora, administrantseli al mateix temps collaradas de vin negre pur calent.—Si 'ls vomits son freqüents, d'onguinse las begudas fredas, y si ni això se calman vinga gel y carbó ica.

Contra las rampas, fregas en las regions adoloridas ab bayetas empapadas ab una barreja de dos parts d' ayguardent alcanforat y una d' oli esencial de trementina a la temperatura ordinaria.

No fassan cas dels específichs que s' anuncian contra 'l cólera: tots ells no s' n' mes que papa dineros.

MEDIS DE DESINFECCIÓ—Ab la desinfecció s' evita el contagi.—Cada malalt es un foco de infecció. Desinfectant desapareix lo perill. Pot assistirse à un atacat, el cólera sense por, sempre que 's desinfecti.

Al presentarse un cas de cólera ó sospitos, asseguris la ventilació de la casa tenint sempre en compte l' època del any. Lo malalt, empero, no pot rebre corrents d' aire per més que siga necessari tancar las oberturas del seu quartu.—Tréguinse del quartu del pacient tots los objectes que no s'igan precisos.—Ruixis l' enrejolat de la casa y 'ls dintells de las portas ab la següent solució:

Timol.	6 grams.	Reménis avants de usarla.
Alcohol.	25 id.	
Ayuga.	200 id.	

Aquesta fórmula pot sustituirse més econòmicament colocant en totes las habitacions de la casa a plats ab ayuga-ras.

Recúlinse 'ls materials que tregui 'l malalt (vomit y diarrea) en gibrilletas ó rentamans de pisa ó de porcelana (may de metall), ben llisos y desinfectinse ab alguna de las següents disolucions:

1.º Sublimat corrossiu. 10 grams.

Cloruro de rosalinina. 1/2 id.

Ayuga. 1 kilogramo.

(Color roig)

2.º Cloruro de zinc. 50 grams.

Cloruro de rosalinina. 1/2 id.

Ayuga. 1 kilogramo.

(Color roig)

3.º Potassa ó sosa càustica. 100 grams.

Ayuga. 1 kilogramo.

(Sense color)

Tingas en compte que aquestes fórmulas son venenosas: cuidat à equivocarse. Los encarregats de manejarlas bastarà que 's rentin las mans inmediatament després de practicada l' operació.—Totas tres son útils; pero la primera es més activa.

Per desinfectar una gibriletta ó rentamans batàrà tirarhi una cantitat del líquid desinfectant proximament igual à la quarta part dels materials evacuats.—No s' usi la primera fórmula més qu' en las casas quals necessàries vajan à parar à la claveguera.

Així que la roba del llit se taqui ab las evacuacions, vají trayentse immediatament, procurant no agafarla pels punts mullats y depositis dintre de un gibrilleta, colat en lo quartu del malalt ó en lo siti més proxim possible. Tírisi damunt ayuga bullenta fins à cubrirla y després de afegiri dos tassas de sulfuro de calcio líquit. deixis així una hora al menos.—En cas de conciencia donar aquesta roba à la bugadera, sense haverla desinfectat tal com queda indicat.

Durant la malaltia réntinse totes las tacas del enrejolat, llit, parets, etc., produïdes pél malalt, valentse de un pinzell empapat ab qualsevol de las tres solucions indicades per desinfectar gibrilletas.

Terminada la malaltia, desinfectis lo quartu del malalt.—Si aquest cura, trasládis à un altre quartu, deixant en lo primer las robes y demés objectes.—Immediatament se desinfectarà posanthi una ó varias cassoletas (segons las dimensions del quartu) ab brasas y una unsa de sofre en cada cassoleta. Se tancaran totes las oberturas, se taparan totes las escletxes y fins lo pany de la clau, y no s' obrirà 'l local fins al cap de 24 horas.

Si 'l coléric moris, un cop comprobada la defunció pel metje, sense tocar lo cadàver ni cap altre objecte se farà igual desinfecció, ab l' única diferencia que s' ha de duplicar la cantitat de sofre, podentse obrir las portas y finestras al cap de tres horas.

Tots los objectes que 's trobin en la habitació deuen ser sometuts à un tractament rigorós. Si son de escàs valor lo millor serà cremarlos. Si han de conservar-se cal durlos à las estufas de desinfecció que disposi 'l Municipi. No sent això possible, convé desfer los matalassos y posarlos en remull en la forma indicada al tractar-se de las robes de llit que vaja embrutant lo malalt. A un procediment igual haurán de subjectar-se las flassades y la roba del coléric.—Los mobles deuen desinfectar-se tres ó quatre vegades en días consecutius per medi del sofre en la forma expressada.

Després deuria practicarse en lo quartu del difunt una fumigació clòrica: réntinse las rejolas de ferm ab ayuga y sal fumant, escàtinse las parets y 'l sostre y emblanquinis.

Los que assisteixin als malalts y cadàvers han de ser molt nets. Múdinse la roba sovint, sometent la que 's tregan à la mateixa desinfecció que la dels malalts; usin devantal xarolat per resguardar-se de las tacas que podrien rebre; múlinse las mans y 'ls brassos al qualsevol de las tres solucions recomenadas per desinfectar los productes dels vomits ó de la diarrea y després réntinse ab ayuga clara; aliméntinse bè; no fassin us de begudas alcohòliques y dormin ab regularitat, però fora de la habitació del malalt. Fentlo això no ofereix los perills que alguns creuen 'l assistència de un coléric.

Tals son, cuiadosament extractadas, las prescripcions que conté la *Instruction popular* que ha publicat l' Acadèmia de Medicina de Barcelona seguint lo dictamen dels Drs. Robert, Rodríguez Méndez, Sojo y del farmacèutich Sr. Aguilar.—Perque las creyem aceradissimas y de una gran utilitat las traduim al català y las publicarem en la CAMPANA à fi de popularizarlas. Gran cosa es coneixre 'l enemic qu' hém de combatre —si es que s' presenta— y 'ls medis que s' han d' emplear per vèncer. No es veritat que després de llegidas aquestes instruccions ja no li tenen tanta por al Coléric?

LETRA ENDRESSADA A Á UN AMICH,

AB MOTIU DE L' APARICIÓ EN FRANÇA DE LA PESTE EN LA PERSONA DE UNA BESTIA APELLADA MICROBI.

Mon car amich,
aço vos dich:
Vos faig membraça
que de allá à França
ne ve una peste
que tot ho empesta:
que grans é xichs,
pobres é richs,
joves é vells,
casats, donzells,
pares é mares,
monjes é frares,
bons é dolents
é malcreyents,
los bruts é 'ls nets
é 'ls que van drets,
los nets é 'ls bruts
é 'ls geperuts,
ja marellosos,
ja tolone os,
d' ací é d' acá
é de més enllà,
los que l' atrapen,
no se n' escapan
car ne barato:
pagan el pato.

Allí de prechs,
planys é gemachs;
allí d' ardents
vomitaments;
allí enramparse,
allí afliuxarse
per baix, per dalt
per val, per dalt
valgam Déu val!
Quin mal inténs
que 'n ván tots plens!
Ay de hospitals
é servicals
quants se'n omplen!

Los qui no 'l tenen
de por tremolen;
se recargolen
los que se 'l senten...
y jay Déu! no esmenten
que aquesta peste
negre y fareste
que fa sa via
sols Déu l' envia.

Veureu uns metjes,
(tots ells heretjes)
que fan riota
de fé devota,
sense creyencias
en prometéncias,
ne en los rosaris
é escapularis,
ne en les novenes,
ne en les grans penes
del Purgatori.
Leixa que plori,

qu' en l' altre vida
(com no es mentida)
n' haurán la pena
á que això 'ls mena.

L' un diu que 'l mal
n' es natural;
qu' es una cuca
que, com no hi lloca,
fa gran freitura
en la freixura,
fenthi allí cria
Sancta Maria!
Diuhen aquest
que son bolets,
no bolets bons
com rovellons;
bolets dolents,
mata-parents.

L' altre defena
que l' ayre ho mena.

L' altre suposa
qu' en l' ayuga s' posa.

L' altre diu qu' es
pudó é res més

E tots barrinen,
s' encatarinen,
miren é miren,
busquen, regiren,
garlen é diuhen
é tan tomes
é altres follies,
é ne pareixen
quan discuteixen
(de lur sciencia
é experiència
fahentne gala)
tocats del ala.

Si los creiem
no menjariem
verdura cuya,
ne carn, ne fruya,
bledes ne cols,
ne caragols,
ne butifarra,
ne pá de barra,
ne hortalisses,
ne llagonisses,
ne cansalada,
ne sobressada,
bi-be ó pernil,
ne un grà de mil.

No gosaries
beure de dies
aygua escalfada,
ne refrescada,
ne vi novieu,
molt menos veïl,
ne ratafia,

ne malvasia,
ne gaseoses,
ne altres coses
plascents per mi:
ne marrasqui.

Per molt que 't pique
é 't mortifíque
calor d' infern,
vesteix de hivern:
pòsat samarra
com un bandarra:
usa de llana
roba forana,
flassada al llit
é pell al pit.

No 't fies gayre
de corrents d' ayre
que son traïdors
e malfactores.

Boca é orellas
nas é parpelles
porta tapats
é altres forats.

En clavegüeres
femers é aiguieres;
en les secretes,
en les bessetes,
cambres é sales,
cuynes é escales,
eixides é horits
é sostre-morts
posa mil àcits
contra 'ls paràssits,
que si no curen,
la bossa escuren
faent millonari
l' apotecari;
és de pestes
no ho desinfestes,
es bén segú
t' empestes tú.

Quanta follia
Verge Maria!
Quants disbarats,
pobres orats!

Per mès que fassen
és 't escarrassen,
lo qui l' assoli
ja ha begut oli.

Sols Déus, qu' envia
la peste impia,
nos fa morir
ó 'ns pot guarir.

Val mes Sanct Roch
que 't Doctor Koch.

Preguem de cor
Nostre Senyor;
digam rosaris
é novenaris;
de nostres culpes
fassam disculpes;
ab l' hostia sancta
que 'ls mals espanta
desdejunammos;
deixulinammos;

que 'ls capelans
tregan los sancts
en professors
per carreiros
carrers é plasses.

De les bagasses
Dèu nos ne guard':
no 'ns cotxém tart,
levámnos d' hora
é ixcam à fora
en romàtje
(qu' es bon viatje)
fervents cantant:
Ruca Satàn.

Dc tot bon cor
aplegam l' or,
lo bén guanyat
é 'l qu' es robat
é ab 'pas bén llest
posamlo prest
entre les mans
dels capelans:
que ab nostres bens
cremen encens;
que ab los lurs cants
desinfectants
omplen d' encís
lo paradís,
faent que Dèu
mate 'l mal gréu
que sa suprema
bondat extrema
té a bén enviarnos
per flajelarnos.

En l' entenen
(si no 'ns atén)
é continua
la peste crua,
que 'ns cremarém,
flestomarém
é ab lo Banyeta
farém brometa.

Lavors los neos
sera' ateos;
farém taboles
é xerinoles,
saraus, ballades
é cargolades;
tocarém luego
l' himne de Riego,
com nostres pares
traurém als frares,
dirém farsants
als capelans
é fins la grana
de LA CAMPANA
escamparém
é sembrarém
desde 'ls altars
als campanars.

Mon car amich
d' aco que 'us dich
feuene bon ús.

Amen Jesús.

UN TRINITARI DESCALS.

ERQUE vegin fins á quin punt mirém per
a vida y la salut dels nostres lectors,
han de saber que 'l present número de
LA CAMPANA està imprès ab *tinta des-*
infectant, sobre un paper especial, de
la nostra invenció, titolat *paper de*
matar microbis.

Per consequent, lo present número es invulnerable
al cólera. Basta posarne un exemplar á cada porta de
una habitació, porque 'ls microbis no hi penetrin. Ells
se'n guardarian prou.

Y no vā de broma, no: jo 'ls asseguro que tant la
tinta desinfectant com lo *paper de matar microbis*
son mès eficassos pèl cas, que las novenas, los triduos
y las medallás de la Reparadora y tant útils al menos
com los mil y un específichs que venen los apotecaris
contra 'l cólera.

Ja ho veuhen, porque aquest número siga extraordi-
nari de noms y de fets, doném ilustració en la pri-
mera plana y en la quarta.

De la primera plana se 'n ha encarregat lo distingit
dibuixant Pellicer, que trobantse accidentalment á Bar-
celona, s' ha dignat favorirnos ab dues figures fetas
de mà mestra.

L' auca de la quarta plana es deguda al no menos
notable Apeles Mestres, que á pesar de trobarse molt
delicat de salut, fins al punt de haver tingut de deixar
treballs serios de molta importància, ha pres de gust l'
execució de un treball mès lleuger, que despòs de tot
es per ell un entreteniment, en obsequi de nosaltres y
dels seus anticis amics, los lectors de la CAMPANA.

Lo Dr. Koch diu una cosa.
Mr. Pasteur diu tot lo contrari.
No es gens estrany que vi en matèries de cólera pu-
gan posar-se de acort: l' un es alemany y l' altre fran-
ces.

Perque vegin que per combatre 'l cólera son mès
útils las riàllas que las plorallàs, vaig á citar un fet que
prova 'l desastros efecte del sistema tògubre

En la epidèmia d' 54, la ciutat de Mataró vā ser un
dels pobles mès castigats de Catalunya. Precisament lo
dia que vā haver-hi mès mortalitat va ser l' endemà de
un en que trobantse l' iglesia plena de gent, un capellà
trastornat fins al extrem, va pujar a la trona, y ab lla-
grimas als ulls y manotejant desesperadament, va dir:
que 'l mon s' acabava, que no hi havia remey per l'
humanitat; que Dèu havia enviat el angel exterminador;
que ningú s' escaparia al càstich diví y altres
besties p' r' istil.

L' endemà aquest capellà moria, com també a seva
majordoma y un gran número dels fiels aterrats que
vàn sentirlo, prenenent al peu de la lletra aquellas pre-
dicions apocalípticas.

Si en lloc de anar á l' iglesia á estemordir-se mutua-
ment, baguessen sortit tranquilment a fora a fer una
costellada, de segur que molts de aquells infelissos en-
care serian vius.

Dissapte 's publicarà un folletó dedicat exclusiva-
ment al cólera titulat: *GUERRA AL CÓLERA! Instruc-*
cions per combat el escritis en vers y á corre cuyn-
pel d' tor C. Gumá, catedràtic de medicina humo-
rística. — Preu jun rat

Con que, espavilarse: si 's moren será per culpa
sèva.

Pobre Colera! Creurian que casi bén fà llàstima?
Aquells fueros que tenia al any 53 y al any 54...
que s' han fet al any 55 ja vā ser mès manso; y lo
qu' es are no cal parlarne.

Es un Cólera degenerat, esbravat, sense fortalesa
Voi passejarse per tot lo mon y casi no 's pot moure.
Fà com los tisichs qu' en l' últim periodo de la malaltia,
postrats al llit y abatuts, es quan pensan ab los
viajes

Vaja. Microbis, torneu's n' al Ganges que aixó es la
lluna. Y si pèl camí trobèu á algú que al veureus tant
estropellats vos pregunta: — «Qui sou?» ja li pòdeu
responder:

— «Som uns pobres Microbis, que ab aixó de la ci-
vilisació y de la higiene, hem vingut á menos.»

A medida que s' estudia 'l Cólera, vā desapareixent
la por que avants causava... y senyors, la por matava
mès gent que 'l Cólera.

Y cuydo que la por no 's prevé ab desinfectants
ni 's cura ab làudano. Ademès la por s' enconiana de
manera que vè a ser 'l enfermetat mès contagiosa que
s' coneix.

Si Hipòcrates, l' immortal autor dels aforismes mé-
dics visqués avuy dia y fòs redactor de LA CAMPANA,
escriuria 'l seguent:

«Pèl Cólera, fora pò,
y bons tragos de vi bò.»

L' extrém de la precaució.

A la frontera de Italia vān desinfectar ¿qué dirian?
Un wàgo plé de cloúro de cals, àcit fènich y altres
desinfectants.

Si ho haguèssen fet á Mataró, quina brometa.

ERRETRÉ, terretré, terretré! ... Aquest
terretré lo tinch ficat al cervell. L' es-
tadant del pis de sobre no 's treu ni de
dia ni de nit lo corneti dels llabis

Avuy hi he enviat la minyona á
queixar-se ¿y saben que m' ha respost?
Que 'l coure es un gran preservatiu
contra 'l cólera, y qu' ell usa 'l coure en forma de cor-
neti.

A mès de las prescripcions del Dr. Koch hi ha un
presservatiu segurissim contra 'l cólera.

Las novelas de Paul de Koch. A ca 'n Lopez las
venen.

Fán torce de riure de una tal manera, que no hi ha
microbi, per robust que siga, que puga resistir las es-
batzegadas.

Veus aquí l' epitafi qu' en Carlos Altadill vā es-
criure en 1865, lo dia de cantar 'l Te Deum, per la
desparició del cólera:

Lo cólera jau aquí,
trist deixantme y descontent,
puig qu' en mitj de tanta gent
com ha mort durant tres mesos,
per mon dolor, jay de mi!
no ha mort cap dels meus inglesos.

Los sabis que disputan sobre la naturalesa del cólera
tenen partidaris acerrius y detractors implacables.
Fins ab això hi ha partits.

Segons tinch entes, lo Sr. Fontrodona es un dels ad-
miradors mès entusiastas del Dr. Koch.

Ey, entenemnos: del *Coch del restaurant Martin*.

Diuhen loz uns que 'ls microbis tenen la forma de
punt; altres sostenen que tenen la forma de coma; altres
suponen que la forma del microbi es un interro-
gant.

— Volen jugar, deya un mestre d' estudi, que al cap-
de-vall això no serà una malaltia, sinó un tractat de
puntuació?

Pels que venen de Fransa, set dias de incomodo; set
dias de menjar malament y de dormir pitjor; set dias
de no sortir a passejar; set dias de incomunicació; en
una paraula, set dias de *lassareto*.
¡Pobres Lassaros!

Passa un reverendo ab la majordona al costat.
Un embainquinador del Plà de la Boqueria, exclama:
— Tú, mira, un microbio y una microbia.

Un home molt desconfiat deya:

— Y que si venia 'l cólera á Barcelona no hi hauria
remey per nosaltres, porque es lo que sempre dich:
tenim una policia que no val una pipada de tabaco.
Així com no es capas de agafar un lladre, tampoc
fora capas de *ayafar lo cólera*.

Un metje s' està atracant de melò. Un amich seu se
l' mira assombrat y li pregunta:

— Com es que als teus parroquians sempre 'ls hi es-
tás dicens que no menjin melò y tu te 'n atipas.

Jo 't diré: dicens que no 'u menjin, no 'n compren;
no comprantne vān mès barato.... y com que à
mí m' agradan tant....

— Senyora, vol que li conti un cas?

— Un cas? Fugi d' aquí .. fugi d' aquí .. en temps de
Cólera no 'm parli d' aquestas coses.

Escena de actualitat:

— Lo pare 'm fà venir á veure si 'm pagará aquest
compte.

— Diges al tèu pare que no estich "per res, que 'l
metje m' ha recomenat la tranquilitat.

Un visita á un seu amich que té dos canaris al men-
jador, dintre de las gabias corresponents.

Naturalment, sobre qué ha de recaure la conversa?

Sobre 'l cólera.

L' amich li diu:

— Vaja, mentres vejis aucells, no tingas por del có-
lera.

Las altres vègades que venia 'l cólera 'l colocavan
á l' exercit.

Si senyors, sí: 'l declaravan oficial.

Pero lo qu' es aquesta vègada, ni soldat ras... ni
recluta disponible.

Han fet bon negoci ab aixó del cólera:

Las caixas de seguros. Son tants los que creyan que
a cap de quatre días se moririan y vān corre á asegu-
rarse...

Han fet mal negoci ab aixó del cólera:

Los botiguers de roba. Vān fer una provisió tan gran
de merino y robes de dol, que are no saben com di-
montri despaxarho.

A un metje li preguntava un parroquia:

— Es a dir que no pot menjarse fruya de cap mena?

— De cap mena no li dich tant.

— Donchs fassa 'l favor de indicarme quina classe
de fruya pot menjarse.

— La mella, la mès digestiva y la mès agradable en-
tre totes, y que no ofreix lo menor perill es la *Fruytam*
y la *Fruytverda* de 'n C. Gumá.

— Què no ho sab?.. Vindrà á Barcelona á ultims de
setembre ó á primers d' octubre.

— Qui? 'l Cólera.

— No senyor, en Sagasta.

— Lo mateix tè.

LOPEZ, Editor.—Rambla del Mitj, 20.

Barcelona, Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatre, 21 y 23.

AUCA DEL ASSIÁTICH.

En un dia de desgracia
lo Còlera neix al Assia.

Apenas treya las dents
ja matava als seus parents.

Quan va ser gran va agafar
l' afició de viatjar.

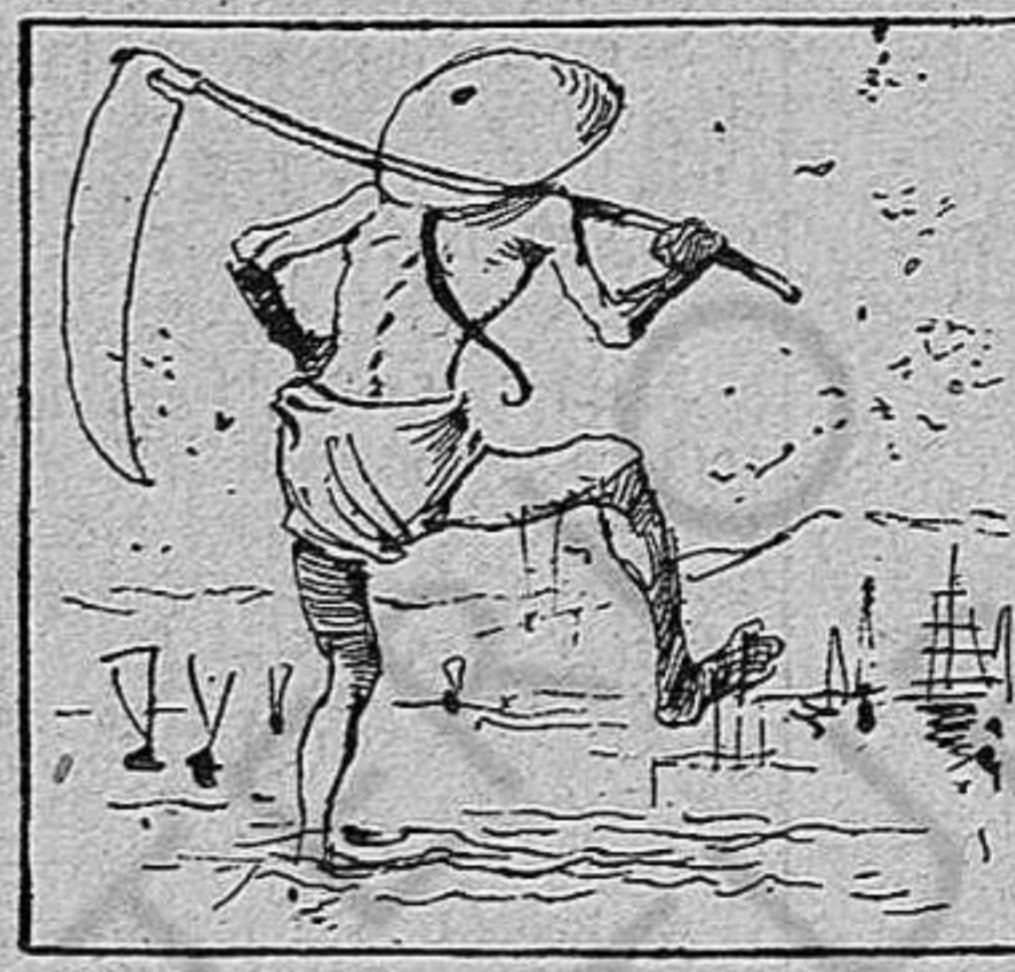
Y are tot l' any se passeja
y á tots los pobles mareja.

Ab ácits y otras cosotas
per tot li fan fer ganyotas.

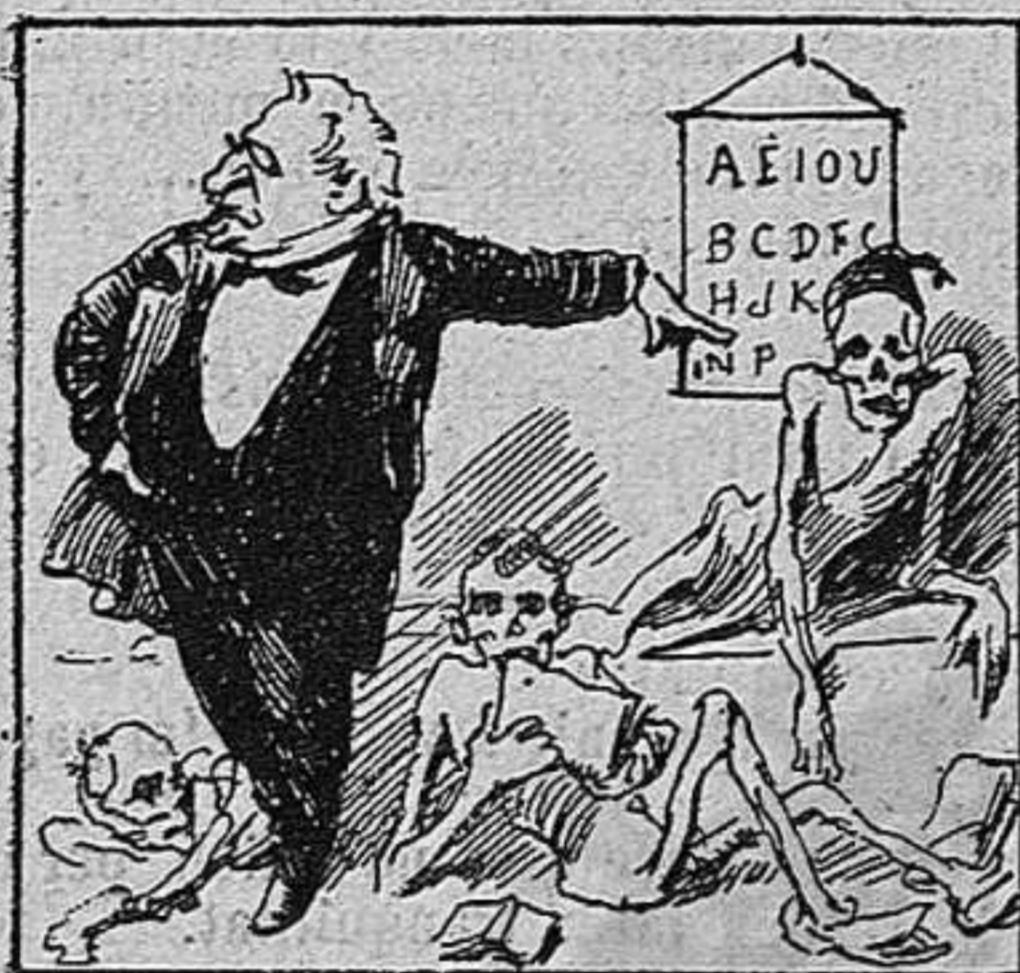
Resultat. que ab tan romanso
s' ha tornat d' alló més manso.

Com si fós seu tot lo mon
aquest any se 'n vá á Tolón.

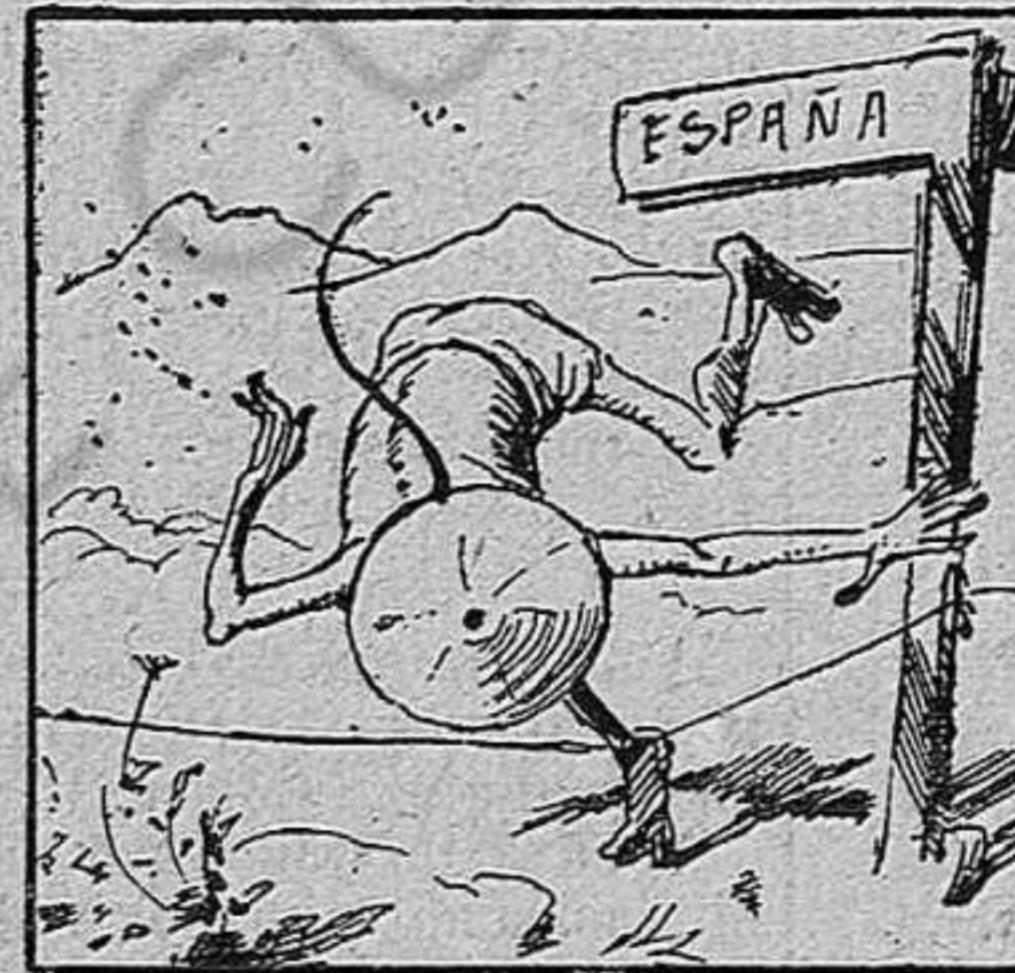
De Tolón passa á Marsella
y als francesos atropella.

Y exclama: «¡L Còlera ray!
Lo que faig no ho fará may.»

La Sanitat se desperta
y s' posa arma al bras y alerta.

Posa cordons en los passos,
que si vè cayga de nassos.

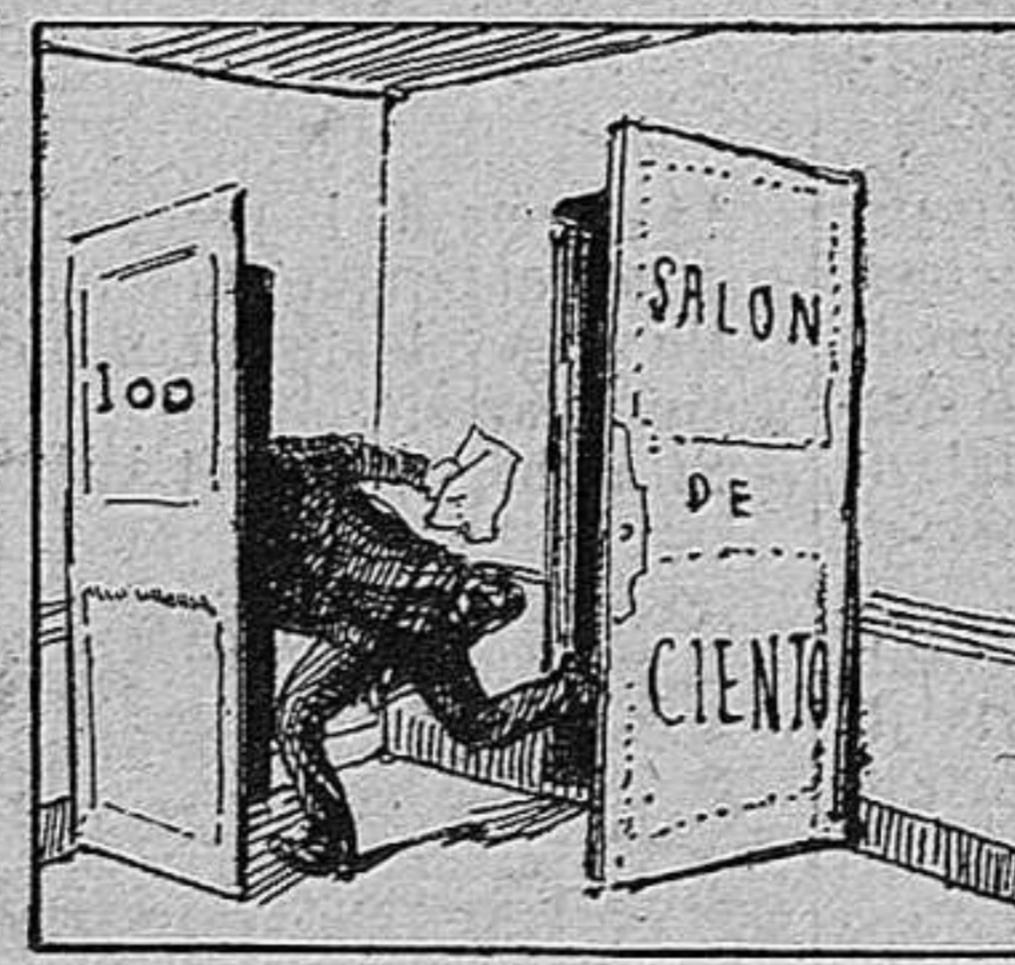
Tant pels joves com pels guetos
organisa lassaretos.

Lo Doctor Koch diu: «Bah, bah!
¡Quin Morbo mes casulà!»

A baladre ningú 'l guanya
y diu que se 'n vindrà á Espanya.

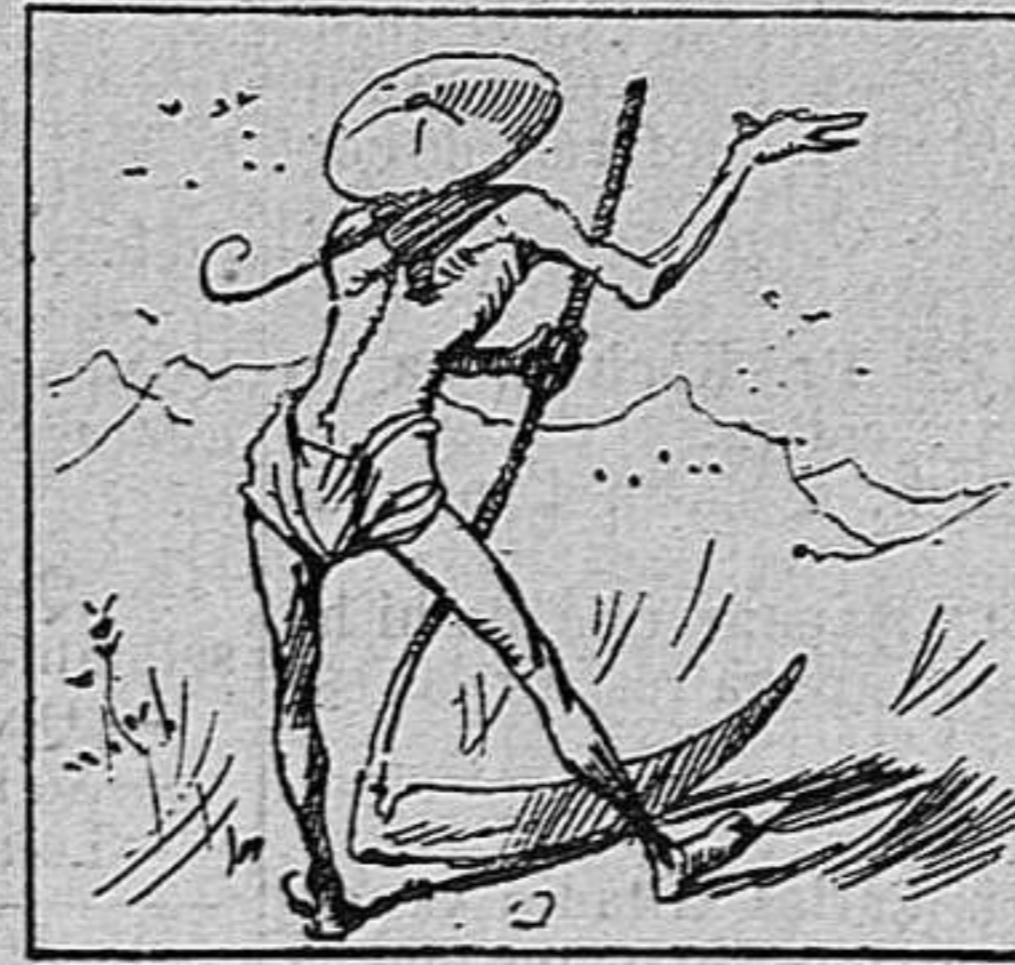
D' Albert aixís que ho sent.
dona probas de valent.

Lo Mónstruo no si encaparra
y mostra tenir mès barra.

L' Espanya viu més tranquila
veyent que hi ha qui vigila.

Y 'l Morbo diu: «¡No 'm voléu!
Prou que 'us ne penediréu.»

«Jo 'us faria una neteja
que á tots dariau enveja.»

Y are 'us deixó divertits
ab lo Morbo dels partits.

